

-**-

SENTÈNCIA 20-02 de 19 de setembre de 2002

Ponent: M.I. Sr. Yves PICOD

ANTECEDENTS DE FET

I.-RESULTANT: Que el Tribunal de Corts dictà sentència de data 28 de desembre de 2001, en la causa núm. 47-4/00, amb la següent part dispositiva:

"FALLEM: Que hem de condemnar i condemnem a l'acusat FRANCISCO JAVIER R.L., com a responsable penalment en el concepte d'autor d'un delictes major d'homicidi culpós i de dues contravencions penals de danys per imprudència, sense la concurrència de circumstàncies modificadores de la responsabilitat penal, a la pena de TRES MESOS DE PRESÓ CONDICIONAL i MULTA DE CINQUANTA MIL (50.000) PESSETES (300.51 euros), així com també al pagament de les despeses processals causades.

Com a responsables civils solidaris condemnem a l'acusat a abonar a la senyora Odilia B.F. la quantitat de 10.604.844 pessetes, a Letícia G.B. la quantitat de 10.577.730 pessetes, a Alexandre G.B. la quantitat de 12.107.353 pessetes, a la Caixa Andorrana de Seguretat Social la quantitat de 6.233.982 pessetes i a la senyora Emilia S.T. la suma de 101.123 pessetes, declarant la responsabilitat civil solidària de la cia. d'Assegurances Le Patrimoine i la responsabilitat civil subsidiària de la societat STELA ANDORRANA, SA. Totes les quantitats esmentades meritaren l'interès legalment establert.

Atesa la data del delictes objecte d'aquest sumari, un cop ferma aquesta sentència s'aplicaran els beneficis de l'indult atorgat en data 7 de desembre de 1999 per SS. EE. Els Coprínceps d'Andorra.."

II.-RESULTANT: Que la sentència es recolza en els següents fets provats: "Que, l'acusat FRANCISCO JAVIER R.L., nascut el dia 29 de maig de 1974, de nacionalitat espanyola i sense antecedents penals, el dia 1 de juliol de 1999 treballava de mecànic per compte del Garatge STELA ANDORRANA, SA, radicat a Andorra la Vella, quan entre les 15:00 hores i les 16:30 hores va efectuar una revisió a la

motocicleta marca Honda CB 1000, matrícula AND-B.6571, que li havia estat duta a primera hora de la tarda del mateix dia pel seu propietari el senyor Josep G.G.. La revisió va consistir en realitzar els canvis d'oli i de filtre, revisió de nivells i de la pressió dels pneumàtics, sense que l'acusat rosqués correctament el tap del carter en finalitzar la revisió vers les 16:30 hores. Essent als voltants de les 17:00, els senyor Josep G.G. recollí la motocicleta al Garatge STELA ANDORRANA i la posà en marxa, circulant en direcció a Sant Julià de Lòria i, com sigui que el tap del carter no havia estat roscat correctament, durant el trajecte el tap s'anà descargolant degut a les vibracions del motor, de manera que quan vers les 17:09 hores la motocicleta circulava per l'Avinguda Francesc Cairat de Sant Julià de Lòria, el tap va descargolar-se del tot, vessant l'oli del carter sobre el paviment que fou trepitjat per la roda posterior de la motocicleta la qual cosa va provocar que el seu conductor perdés el control de la motocicleta, tot i que circulava a la velocitat de entre 50 i 60 Km/h., i caigués la motocicleta al terra derrapant fins a la vora d'un contenidor d'escombriaires amb tanta mala fortuna que el conductor va anar a topar amb el cap contra les baranes de ferro que subjectaven aquest contenidor, donant-se un cop tan fort al cap que, malgrat dur posat el conductor el casc reglamentari, va patir una extensa fractura de la base del crani que li ocasionà la mort instantàniament, i la motocicleta va topar contra el vehicle marca Opel Kadett matrícula AND-50436, propietat de la senyora Emília S.T., que estava correctament estacionat juny a la vorera.

El senyor Josep G.G. tenia 37 anys d'edat, era casat amb la senyora Odilia B.F. i tenia dos fills, Letícia i Alexandre que llavors tenien 7 anys i 2 anys d'edat respectivament.

La motocicleta resultà amb desperfectes quin valor de reparació ha estat peritat en 299.780 pessetes, mentre que el turisme Opel Kadett matrícula AND-50436 resultà amb desperfectes quina reparació importà la suma de 101.123 pessetes.

La Caixa Andorrana de Seguretat Social reclama, en concepte de capital de defunció del senyor Josep G.G., la quantitat de 7.670.312 pessetes, corresponent a la capitalització de les pensions de viduitat que haurà d'abonar a la senyora Odilia B.F., quin import mensual és de 33.599 pessetes, i les dues pensions d'orfenesa que hauran d'abonar-se als fills del difunt fins la seva

majoria d'edat, quins imports mensuals son de 6.720 pessetes."

III.-RESULTANT: Que contra la referida sentència interposà recurs d'apel·lació el Lletrat Jesús JIMÉNEZ NAUDÍ en defensa i representació de Francesc Xavier R.L., Stela Andorrana i la companyia d'assegurances Le Patrimoine, exclusivament pel que respecta la responsabilitat civil. Considera que en la sentència "s'ha produït un canvi jurisprudencial que no ha estat motivat ni fonamentar en dret i que a més crea desigualtat en relació a les anteriors sentències, seguides amb el criteri jurisprudencial fins ara vigent".

Recrimina al TC. No haver tingut en compte ni la pròpia participació del difunt en l'accident per la seva manca de reflexes (que estimava en un 20%) ni el criteri jurisprudencial conforme al qual la part d'autoconsum de la pròpia víctima és del 40 al 60% dels seus ingressos i no del 25%.

Insisteix que la sentència entra en contradicció en quant a les pensions que pagarà la CASS les capitalitza utilitzant els barems jurisprudencialment admesos i en canvi les pensions dels perjudicats les capitalitza aritmèticament.

No d'acord amb el TC. Al calcular la pèrdua de guany, dividint el salari del difunt (salari mínim 111.106.-pta.) en 4 parts, de manera que ha considerat que cada un dels perjudicats deixava de percebre la suma de 28.686,75.-pta.

Critica la sentència per quant considera que no se segueix el criteri de capitalització mitjançant els barems matemàticament establerts i es fa una simple capitalització aritmètica totalment contrària al principi indemnitzador basada en multiplicar la manca de guany (28.686,75.-pta. mensuals) pels anys que li quedaven al difunt per arribar a la jubilació (28 anys).

Demana que el càlcul de les sumes a satisfer en concepte de pèrdua de guanys dels perjudicats i la CASS, sigui :

(1)- 28.686,75,-pta. mensuals, sigui 344.241.-pta. anuals, per l'índex que dona el barem de capitalització 5T, és a dir, 11.918.-pta = 4.102.664.-pta. Suma a la que s'ha de deduir la capitalització de la pensió de la CASS, que al ser de 4.805.194.-pta fa que no quedi res per a la vídua.

(2)- per a la filla : pensió d'orfenesa anual 344.241.-pta X coeficient corresponent (7.670) dóna 2.640.328.-pta. De la qual s'ha de deduir la capitalització de la pensió d'orfenesa de la CASS per import de 618.508.-pta.

(3).- per al fill, pensió d'orfenesa anual 344.241.-pta X coeficient corresponent (10.047) = 3.458.589.-pta. Suma a la que s'ha de deduir la de pensió d'orfenesa de la CASS.

IV.-RESULTANT: Que també s'interposà recurs per part de Odila B.F. i els seus fills menors Letícia i Alexandre G.B., defensats per la Lletrat Alfonsa DONAIRE MENA.

Fa recurs per la responsabilitat civil. Considera que no s'ha de procedir a la reducció de cap import en concepte d'autoconsum i que no s'hauria de dividir entre 4 sinó entre els 3 membres de la unitat familiar (mare i fills), i sol·licita la revocació de la sentència en el sentit d'atorgar les següents quantitats :

- esposa, 12.851.664.-pta - 4.805.184.-pta (pensió CASS) = 8.045.480.-pta 48.360,32 €
- filla, 8.261.784.-pta - 618.508.-pta (pensió CASS) = 7.643.276.-pta 45.937,01 €
- fill, 10.556.724.-pta - 810.190.-pta (pensió CASS) = 9.746.534.-pta 58.577,85 €

V.-RESULTANT: Interposà també recurs la defensa de la Caixa Andorrana de Seguretat Social (CASS), representada pel Lletrat Salvador CAPDEVILA PALLARÈS

Impugna la sentència del TC per no estar d'acord amb l'aplicació que fa el tribunal del barem de la renda temporal en lloc del barem de renda vitalícia interessat per la CASS, i sol·licita la revocació de la sentència en el sentit que condemni R.L. amb el responsable civil solidari a indemnitzar la CASS en la quantitat reclamada de 7.670.312.-pta 46.099,50€.

VI.-RESULTANT: Que emplaçades les parts recorregudes i el Ministeri Fiscal comparegueren davant la Sala Penal, la defensa d'Emília S.T., representada per la lletrat Concepció CRIADO FERNÀNDEZ, la qual comparegué als efectes oportuns, demanant la confirmació de la sentència pel que respecta la seva defensada.

El Lletrat Jesús JIMÉNEZ NAUDÍ, que comparegué per oposar-se als recursos que li són contraris, a l'igual que la Lletrat Alfonsa DONAIRE MENA.

El Lletrat Salvador CAPDEVILA PALLARÈS Comparegué manifestant que no s'oposa als altres recursos presentats.

VII.-RESULTANT: Que el Ministeri Fiscal compareix deixant a la lliure apreciació de la Sala Penal la fixació de la responsabilitat civil, i en concret dels criteris indemnitzadors adoptats en la sentència. Recolza però el recurs de Jesús JIMÉNEZ en quant a la manca de motivació de la sentència i en base igualment al criteri d'igualtat.

FONAMENTS DE DRET

A- Sobre el perjudici econòmic de Odila B.F., Laeticia i Alexandre G.B.

I.- CONSIDERANT: que convé en primer lloc observar que el perjudici econòmic resultant de la defunció del cònjuge es calcula prenent com a base els ingressos globals de la parella abans de la mort, al qual s'hi dedueix la part de despeses personals de la víctima, d'aquest import que s'obté se'n resta els ingressos del cònjuge viu, la diferència reflexa la pèrdua patrimonial del cònjuge viu i dels fills.

No obstant, concretament la Sra. B. havent avaluat els ingressos globals de la parella a l'import del salari mínim inter-professional aprovat pel Govern la Sala Penal que no pot estatuir ultra pètita, retindrà aquesta base de càlcul.

II.- CONSIDERANT: que el perjudici econòmic de la vídua i dels fills ha de ser calculat de la forma que segueix :

- El salari anual percebut per la víctima era de 114.747 Ptas X 12 = 1.376.964 Ptas (8.275,72 €)

- Després de deduir de la part de despeses personals de la víctima (avaluada al 20 % per la jurisprudència per un pare de família deixant vídua i 2 fills). La pèrdua patrimonial del cònjuge viu i dels fills s'estima a 1.101.571 Ptas (6.620,57 €) per any.

- La pèrdua econòmica i financera soferta per l'esposa pot ser avaluada a 50 % i 25 % per cada fill, el que representa 550.785,5 Ptas (3.310,29 €) per l'esposa i 275.392,75 Ptas (1.655,14 €) per cada fill.

- Per aplicació del barem de capitalització de la renda de vitalícia per l'esposa i temporal pels fills, el capital constitutiu dels imports precedentment desglossats representa per a cadascun dels :

- Odilia B.F.
550.785,50 Ptas X 13,724 = 7.558.980 Ptas (45.430,38 €)

- Laeticia G.B.
275.392,75 Ptas X 7,670 = 2.112.262 Ptas (12.694,95 €)

- Alexandre G.B.
275.392,75 Ptas X 10,047 = 2.766.871 Ptas (16.629,23 €)

B- Sobre la demanda de la CASS

III.- CONSIDERANT: que la pensió d'orfenesa pagada per la CASS pels fills Laetitia i Alexandre té com a fet generador exclusiu la defunció del seu pare, esdevingut A conseqüència de l'accident imputable a FRANCISCO JAVIER R.L. ; que l'organisme social està doncs legitimat per incloure en el seu recurs la totalitat del capital constitutiu de les pensions d'orfenesa abonades als dos fills, sigui de 833.280 Ptas (5.008,11 €) per Laeticia i 1.303.680 Ptas (7.835,27 €) per Alexandre.

IV.- CONSIDERANT: que en aplicació de l'Article 42 del Reglament Tècnic de la CASS "a la defunció de l'assegurat, la vídua sobrevivent gaudirà d'una pensió de reversió equivalent a la meitat de la pensió que percebia o que hagués correspost a l'assegurat en el moment de la seva mort...". Que no obstant no es pot contestar que, a partir de l'edat de 65 anys la víctima hauria pogut pretendre una pensió de vellesa per la qual ha cotitzat i per aplicació de la legislació social, i que en el cas de defunció de l'assegurat després de l'obtenció d'aquesta pensió de vellesa, la seva vídua en aplicació de l'art. 42 de dit Reglament tècnic, s'hauria beneficiat d'una pensió de reversió equivalent a la meitat de dita pensió.

Que el Tribunal de Corts, correctament ha limitat el capital constitutiu de la renda de la qual la CASS pot reclamar el reembors aplicant un barem de capitalització de renda temporal, on el límit d'edat de pagament és de 65 anys

V.- CONSIDERANT: que en aquestes condicions Francesc Xavier R.L., La Companyia d'Assegurances Patrimoine i la societat Stela Andorrana SA seran condemnats a pagar a la CASS la quantitat de 6.942.144 Ptas (41.723,13 €)

VI.- CONSIDERANT: que per tant convé revocar parcialment la sentència del Tribunal de Corts.

Vistes la Constitució, El Codi Penal, el Codi de Procediment Penal, la jurisprudència d'aplicació, i altres fonts del Dret del Principat d'Andorra,

La Sala Penal del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

D E C I D I M

1.- Estimar parcialment els recursos d'apel·lació de Francesc Xavier R.L., la companyia Patrimoine, la societat Stela Andorrana SA i la CASS

2.- Desestimar el recurs d'apel·lació de Odilia B.F. i dels seus fills menors Laeticia i Alexandre.

3.- Condemnar Francesc Xavier R.L., la companyia Patrimoine, i la societat Stela Andorrana SA solidàriament a abonar :

- a Odilia B.F. en reparació del perjudici econòmic la quantitat de 2.753.796 Ptas (16.550,64 €)
- a Laeticia G.B. en reparació del perjudici econòmic la quantitat de 1.278.982 Ptas (7.686,83 €)
- a Alexandre G.B. en reparació del perjudici econòmic la quantitat de 1.463.191 Ptas (8.793,95 €)
- a la CASS en concepte del capital constitutiu de la pensió de reversió i de les pensions d'orfenesa la quantitat de 6.942.144 Ptas (41.723,12 €)

4.- Confirmar les altres disposicions de la sentència recorreguda

5.- Declarar d'ofici les despeses processals causades pels recursos

6.- Retornar la Causa al M. Iltre. Tribunal de Corts, amb certificació de la present Sentència, per al seu compliment i execució.

Així, per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.